

Link do produktu: <https://www.empi2.pl/polacy-na-frontach-ii-wojny-swiatowej-u-boku-sojuzszenkow-p-827.html>

Polacy na frontach II wojny światowej u boku sojuszników

Cena	26,00 zł
Dostępność	Książka dostępna
Numer katalogowy	II WS
Kod CN	4901

Opis książki

Książka adresowana do szerokiego grona czytelników interesujących się dziejami Polski i Europy. Zadowolą zarówno osoby zaczynające swoją przygodę z historią, jak i pasjonatów tego przedmiotu. Może również służyć pomocą w nauczaniu historii, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów przygotowujących się do matury z historii, konkursów lub olimpiad historycznych

Autor: Wiesław Zdziabek
Wyd.1, 2010
ISBN 978-83-86421-94-7
ss. 140
oprawa: miękka

Książka, którą oddajemy do rąk czytelnika poświęcona jest udziałowi polskich regularnych oddziałów wojskowych w walce z III Rzeszą po klęsce w wojnie obronnej we wrześniu 1939 r. Składa się z sześciu rozdziałów i zakończenia. Pierwszy poświęcony jest tworzeniu Polskich Sił Zbrojnych we Francji i ich udziałowi w kampanii francuskiej. W rozdziale drugim przedstawiliśmy odbudowę wojska polskiego w Wielkiej Brytanii po upadku Francji i udział polskiego lotnictwa oraz Marynarki Wojennej w czasie "bitwy o Anglię" i pierwszej fazie "bitwy o Atlantyk". Rozdział trzeci dotyczy tworzenia Armii Polskiej w ZSRR pod dowództwem gen. Władysława Andersa i pod politycznym zwierzchnictwem rządu gen. Władysława Sikorskiego. Opisujemy jej dalsze losy od ewakuacji na Bliski Wschód i przekształcenia w II Korpus Polski po udział w bojach na froncie włoskim. Dzieje wojska polskiego, tworzonego pod politycznym zwierzchnictwem komunistów polskich najpierw w ZSRR, a następnie na wyzwolonych obszarach Polski, i jego udziału w walkach na froncie wschodnim przedstawia rozdział czwarty. Rozdział piąty dotyczy I Korpusu Polskiego w Wielkiej Brytanii i jego działań na froncie zachodnim. Wreszcie rozdział szósty poświęcony został polskiemu lotnictwu bojowemu i marynarce wojennej.

Książkę wyposażono w starannie opracowane mapki (5). Pomogą one czytelnikowi umiejscowić opisywane działania bojowe w przestrzeni. Fotografie (30) mają przybliżyć najważniejsze postacie i klimat opisywanych wydarzeń. Na końcu czytelnik znajdzie ponadto aneks z tabelami (6) zawierającymi najważniejsze dane statystyczne, dzięki którym łatwiej będzie uchwycić skalę wysiłku militarnego Polski.

Spis treści

Spis treści:

Od Autora

Wykaz ważniejszych skrótów

1. Wojsko Polskie we Francji
2. Wojsko Polskie w Wielkiej Brytanii
3. Żołnierze Andersa
4. Żołnierze Berlinga
5. I Korpus Polski w latach 1941-1945
6. Lotnictwo i marynarka wojenna w latach 1941-1945

Zakończenie

Aneksy

Wybrana bibliografia

Indeks osobowy

Indeks nazw geograficznych

Przykładowe strony

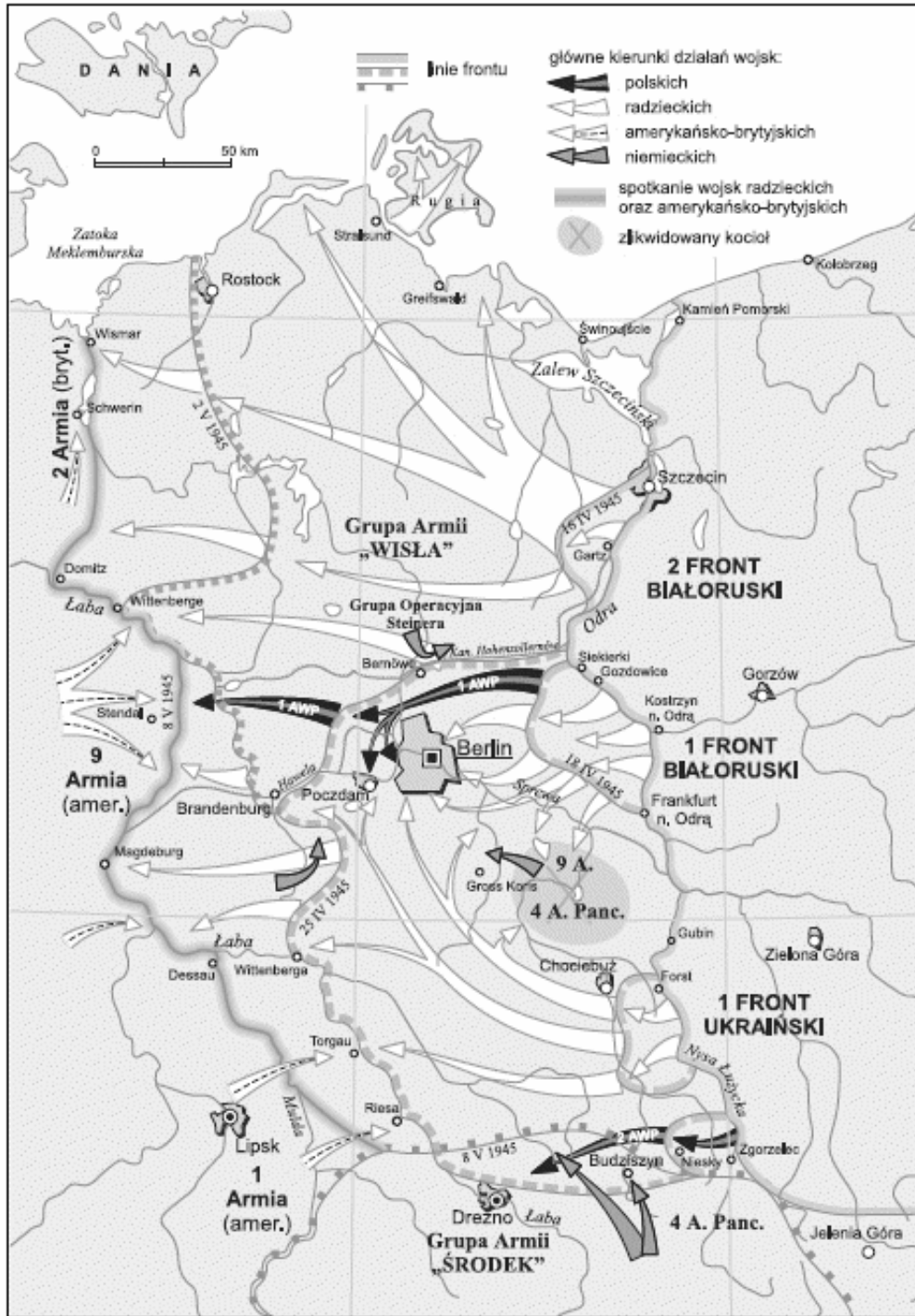

Fot. 11. II Korpus Polski i junacy na Bliskim Wschodzie

Żołnierze Armii Polskiej na Wschodzie mieli takie samo umundurowanie, jak wcześniej Samodzielna Brygada Strzelców Karpackich, z tą różnicą, że we Włoszech latem rzadziej noszono szorty. Podczas walk w górach włoskich używano białych kombinezonów ochronnych. Pancerniacy nosili mundury drelichowe, *battle-dressy* i kombinezony czołgowe. Żołnierze polscy odróżniali się naszywką „Poland”. Podstawowym nakryciem głowy początkowo były drelichowe lub sukienne furażerki, które od wiosny 1944 r. stopniowo zastępowano beretami khaki. Pancerniacy i żołnierze pułków kawalerii nosili berety w kolorze czarnym, a komandosi – zielonym. Podstawowym bojowym nakryciem głowy były angielskie hełmy *Mk. 2*. Motocykliści otrzymali hełmy *A.T. Mk. 2*, a załogi czołgów amerykańskie hełmy czołgowe.

Podstawową bronią strzelecką żołnierzy polskich był karabin *Lee-Enfield* oraz pistolet maszynowy *Thompson*. Broni strzelecką zespołową stanowiły brytyjskie karabiny maszynowe *Vickers* i *Bren*. Były to te same modele, które wcześniej widzieliśmy w Samodzielnej Brygadzie Strzelców Karpackich.

W sierpniu i wrześniu korpus odbył cykl intensywnych ćwiczeń w Syrii i Palestynie. W listopadzie zapadła decyzja o przetrzuceniu go do Włoch i włączeniu w skład 8 Armii gen. Montgomery’ego. Rozmowy na ten temat przeciągały się, ponieważ premier Churchill domagał się jak najszybszego skierowania żołnierzy polskich na front, podczas gdy Naczelny Wódz gen. Sosnkowski starał się ten moment odsunąć, by jak najdłużej chronić Polaków odciętych od źródeł uzupełnień przed ciężkimi stratami. Gdy już decyzja zapadła, oddziały II Korpusu Polskiego przeniesiono do Qassasin w Egipcie (30 km od Ismailii), a między grudniem 1943 r. i kwietniem 1944 r. przetransportowano je do Włoch.

Wojsko Polskie w operacji berlińskiej (Na podstawie: E. Kospath-Pawłowski, *Wojsko Polskie na Wschodzie 1943–1945*. Oficyna Wydawnicza „Ajaks”, Pruszków 1993)

2. Wojsko Polskie w Wielkiej Brytanii

Kłęska militarna i kapitulacja Francji spowodowały, że Anglia w walce z III Rzeszą została osamotniona. Mimo to nie przyjęła niemieckiej oferty zawarcia pokoju. Nowy premier Winston Churchill, który 10 maja 1940 r. zastąpił Arthura Neville'a Chamberlaina, był zdecydowany prowadzić wojnę aż do ostatecznego zwycięstwa, mimo że po klęsce angielskiego korpusu posiłkowego we Francji Anglia praktycznie nie miała sił lądowych zdolnych odeprzeć atak niemiecki. W tej sytuacji niemieckie siły zbrojne rozpoczęły przygotowania do operacji desantowej na Wyspy Brytyjskie. Polegały one na przeprowadzeniu potężnej ofensywy powietrznej przez *Luftwaffe* oraz wprowadzeniu blokady morskiej Wielkiej Brytanii.

W drugiej połowie 1940 r. nastąpiła konsolidacja i rozwój bloku faszystowskiego. 27 września tego roku Niemcy, Japonia i Włochy podpisały tzw. Pakt Trzech. Było to przymierze polityczne, wojskowe i gospodarcze. Wkrótce przyłączyły się do nich Węgry, Rumunia, Bułgaria, a w 1941 r., po upadku Jugosławii – utworzone z jej części Niezależne Państwo Chorwackie.

Włosi, którzy nie byli usatysfakcjonowani niewielkimi zdobyczami kosztem Francji, przystąpili do wojny przeciw Grecji. Atak nastąpił 28 października 1940 r. z terytorium Albanii (którą Włosi podbili jeszcze w kwietniu 1939 r.). Wojska włoskie nie odniosły jednak spodziewanego sukcesu, dlatego Hitler zarządził interwencję zbrojną na Bałkanach. Wojska niemieckie, współdziałając z oddziałami włoskimi, zaatakowały Grecję i Jugosławię 6 kwietnia 1941 r., i opanowały je w ciągu dwóch tygodni. Bardzo ważną zdobyczą była Kreta, ostatecznie podbita przez Niemców za pomocą desantu powietrznego 31 maja. Zajęcie Półwyspu Bałkańskiego było bardzo ważnym etapem ekspansji niemieckiej. Dzięki temu zwycięstwu nieprzyjaciel mógł podjąć walkę z aliantami w strefie Morza Śródziemnego, a zwłaszcza w Afryce Północnej.

Walki w Afryce Północnej rozpoczęły się we wrześniu 1940 r. od ataku włoskiego w kierunku Egiptu, wyprowadzonego z podbitej w 1935 r. Etiopii i z Tunezji przez Libię i Cyrenajkę. Mimo początkowych sukcesów oddziały włoskie zostały pobite pod Sidi Barrani i Benghazi przez Anglików, którymi dowodził gen. Archibald Wavell, i wycofały się do Libii. Na rozkaz Hitlera na pomoc skompromitowanym Włochom pośpieszył niemiecki *Afrika Korps* dowodzony przez gen. Erwina Rommla. Anglicy ponownie znaleźli się w odwrocie. Centrum walk stał się Tobruk – twierdza włoska, która po porażce wojsk włoskich znalazła się w rękach angielskich, a następnie od kwietnia do listopada 1941 r. była oblegana przez żołnierzy Rommla.

Indeks osobowy

- Alexander Harold, marsz. bryt. 49, 54
 Anders Władysław, gen., p.o. Wodza Naczelnego
 RP 38, 41, 42, 44-48, 54, 57, 61-63, 96, 124, 125
 Auchinleck Claude, gen. bryt. 46
- Badoglio Pietro, marsz. włoski 49
 Bem Józef, patron brygady 65
 Berling Zygmunt, gen. 59-63, 65, 68-70, 72-77,
 125
 Béthouart Marie Emile, gen. franc. 18
 Bewziuk Wojciech, gen. 69, 74
 Bierut Bolesław, polityk komunistyczny 76
 Bobiński Władysław, ppłk 53
 Bohusz-Szysko Zygmunt, gen. 14, 15, 18, 23, 41,
 48, 57, 96
 Boruta-Spiechowicz Mieczysław, gen. 42
 Bór-Komorowski Tadeusz, gen., komendant AK,
 Wódz Naczelnny WP 76, 95
 Bradley Omar, gen. amer. 99
 Burhardt-Bukacki Stanisław, gen. 32
- Cebrzyński Arsen, por., pilot 30
 Chamberlain Arthur Neville, premier Wlk. Bry-
 tanii 25
 Chłopik Tadeusz, kpt., pilot 30
 Churchill Winston, premier Wlk. Brytanii 25-27,
 38-40, 45, 50, 59, 61, 96
 Clark Mark, gen. amer. 51, 54, 57
- Daladier Édouard, premier Francji 9
 Darlan Jean Francis, adm. franc. 48
 Dąbrowski Jan Henryk, patron dywizji 65
 Devers Jacob, gen. amer. 99
 Domański Stanisław, sierż., pilot 116
 Dowbor-Muśnicki Józef, gen. 12
 Dreszer Rudolf, gen. 13, 33
 Drobiński Bolesław, ppor., pilot 31
 Duch Bolesław, gen. 12, 21, 48, 52
 Dworak Kazimierz, płk 14, 97
- Eden Anthony, min. bryt. 39, 40
 Eisenhower Dwight David, gen. amer. 49, 98
- Finder Paweł, działacz komunistyczny 60
- Friedeburg Hans-Georg von, adm. niem. 100
- Gabszewicz Aleksander, pilot 28
 Galicki Stanisław, gen. 75
 Gamelin Maurice, gen. franc. 20
 Gordow Wasilij, gen. radz. 67, 68
 Göring Hermann, marsz. niem. 54, 74, 91
 Grudziński Antoni, płk 108
 Guderian Heinz, gen. niem. 22
- Haakon VII, król Norwegii 19
 Halifax Edward, hr., min. MSZ Wlk. Brytanii 26
 Haller Józef, gen. 12, 42, 85
 Hitler Adolf, przywódca niem. 7, 25, 49, 53, 99,
 116
 Holmes William G., gen. bryt. 49
 Horbaczewski Eugeniusz, kpt., pilot 115
 Horrocks Brian, gen. bryt. 108
 Hryniewiecki Stanisław, kmdr por. 122
- Jerzy VI, król Wlk. Brytanii 30
- Kalinin Michaił, Przewodniczący Rady Najwyż-
 szej ZSRR 44
 Kesselring Albert, feldmarsz. niem. 49
 Kępiński Józef, mjr 24
 Kieniewicz Bolesław, gen. 62, 63, 65, 69, 70
 Kiliński Jan, patron dywizji 70
 Kleist Paul von, gen. niem. 22
 Klimecki Tadeusz, gen., Szef Sztabu Naczelnego
 Wodza WP 26, 48
 Koc Adam, min. 7
 Koniew Iwan, marsz. radz. 80, 87, 90, 91
 Kopański Stanisław, gen., Szef Sztabu Naczelnego
 Wodza WP 15, 23, 37, 48, 95
 Korczyk Władysław, gen. 70, 76, 78
 Korczyński Antoni, płk 33
 Kościuszko Tadeusz, patron dywizji 28, 63, 65,
 69, 125
 Kot Stanisław, prof., min., amb. 7, 40, 44-46
 Krasnodębski Zdzisław, mjr, pilot 28, 29
 Kubsz Franciszek Wilhelm, ksiądz 63
 Kukiel Marian, gen., min., Szef Sztabu Naczelne-
 go Wodza WP 32, 94, 95

Wiesław Zdziabek jest autorem i współautorem kilkudziesięciu publikacji edukacyjnych z zakresu historii, w tym podręczników, zeszytów ćwiczeń, programów nauczania i poradników dla nauczycieli. Pełniąc obowiązki doradcy metodycznego w Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli w Poznaniu, uczestniczył w realizacji dwóch ogólnowojewódzkich projektów edukacyjnych: "Śladami Powstania Wielkopolskiego 1918-1919" oraz "Wychowywać dla pokoju w zjednoczonej Europie". W 2012 roku otrzymał honorowy tytuł Profesor Oświaty.

Recenzja

Recenzja w czasopiśmie Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Poznaniu "**Uczyć lepiej**" nr 5/2009-2010

Jak popularyzować historię?

Sprawa udziału Polaków w walkach na różnych frontach podczas II wojny światowej była przedmiotem wielu publikacji naukowych i popularnonaukowych. Co pewien czas powstają też nowe opracowania, które w różnych aspektach omawiają wkład żołnierzy polskich w zwycięstwo aliantów w 1945 roku. Sześćdziesiąta piąta rocznica zakończenia najtragiczniejszego w historii konfliktu zbrojnego jest dobrą okazją, żeby przybliżyć przede wszystkim młodemu pokoleniu Polaków, jakie drogi obrali ich rodacy, wspierając sojusznicze armie, w walce o niepodległość państwa polskiego.

Książka Wiesława Zdziabka ukazała się w ramach serii wydawniczej Biblioteczka historyczna eMPI², której celem jest popularyzacja wiedzy historycznej i rozwijanie czytelnictwa wśród młodzieży. Autor napisał opracowanie adresowane do młodego odbiorcy, który z pewnością postrzeże zagadnienia II wojny światowej już zupełnie inaczej niż na przykład pokolenie czterdziestolatków czy też ludzi jeszcze starszych. Należy jednak pamiętać, że problematyka tego konfliktu ciągle odgrywa jedną z pierwszoplanowych ról w kształtowaniu świadomości młodego pokolenia Polaków. Minęło już przeszło 20 lat, od kiedy możemy na zajęciach szkolnych przekazywać młodzieży w sposób całkowicie jawny pełen obraz losów Polaków w tragicznym okresie naszej historii w latach 1939-1945. Rolą piszących obecnie na ten temat jest czynienie tego w takiej formie, aby przekaz był interesujący i zrozumiały. Napisanie książki tego typu nie jest rzeczą łatwą, gdyż wymaga bardzo dobrej znajomości zagadnień II wojny światowej oraz umiejętności popularyzatorskich, dzięki którym możliwe jest zachęcenie czytelników do sięgnięcia także po inne źródła wiedzy. Ten warunek niewątpliwie spełnia wydana przez eMPI² książka "Polacy na frontach II wojny światowej u boku sojuszników".

Można zadać sobie pytanie: kto jeszcze "oprócz młodzieży" powinien przede wszystkim sięgnąć po nowe opracowanie dotyczące roli oręża polskiego podczas II wojny światowej? Odpowiedź wydaje się oczywista. Szczególna rola w doborze lektury dla młodego czytelnika, związanej z przeszłością naszego państwa, przypada nauczycielom historii. Już wstępne zapoznanie się z książką Wiesława Zdziabka pozwala zauważyć, że zawiera ona starannie dobrane fakty historyczne, dokładne mapki oraz wiele fotografii, które bardzo dobrze uzupełniają narrację autora. Konstrukcja książki jest przy tym bardzo przejrzysta, gdyż przyjęto w niej głównie chronologiczne przedstawienie faktów, na przykład związanych z formowaniem polskich jednostek wojskowych, walczących u boku sojuszników. W rozdziałach zatytułowanych: "Wojsko Polskie we Francji", "Wojsko Polskie w Wielkiej Brytanii", "Żołnierze Andersa", "Żołnierze Berlinga" autor nakreślił tło historyczne, które pozwala czytelnikowi zrozumieć również przyczyny i okoliczności tworzenia polskich jednostek wojskowych we Francji, w Wielkiej Brytanii czy w Związku Radzieckim. Przedstawił jednocześnie najważniejsze wiadomości dotyczące szlaku

bojowego omawianych formacji oraz podstawowe informacje o ich dowódcach - co jest oczywiście niezbędne dla uzyskania całościowego obrazu dorobku wojskowego i politycznych sympatii głównych postaci tworzących wojsko polskie u boku aliantów. Czytelnik znajdzie w książce informacje zarówno o postaciach niewątpliwie pozytywnych w dziejach polskiej wojskowości (np. o generale Władysławie Sikorskim), jak i budzących kontrowersje (np. generał Karol Świerczewski). W osobnym rozdziale: "I Korpus Polski w latach 1941-1945" zawarto szereg wiadomości na temat jego szczególnego znaczenia w rozstawieniu oręża polskiego podczas II wojny światowej. W ostatnim rozdziale: "Lotnictwo i marynarka wojenna w latach 1941-1945" przedstawiono ogólne fakty, dotyczące udziału polskich lotników i marynarzy w ostatecznym sukcesie aliantów.

Książka zaopatrzona została w aneks zawierający tabele w różnego rodzaju ujęciach tematycznych: "Stany liczebne Wojska Polskiego we Francji w latach 1939-1940", "Wzrost stanów liczebnych Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie w latach 1941-1945", "Niektóre wskaźniki udziału Polskich Sił Zbrojnych w ważniejszych operacjach (bitwach) w latach 1940-1945" czy "Zestawienie stanów liczbowych WP na Wschodzie w latach 1943-1945". Dane te są bardzo dobrym statystycznym materiałem dla uświadomienia roli Polaków w walkach na frontach II wojny światowej, a jednocześnie znakomicie uzupełniają wiedzę zawartą w poszczególnych rozdziałach opracowania.

Autor opisał losy polskich żołnierzy, przyjmując, iż konwencja popularnonaukowa książki spowoduje, że młody czytelnik zechce po nią sięgnąć. Z pewnością tak będzie, gdyż można za jej pośrednictwem szybko zdobyć wiele informacji przygotowanych starannie przez nauczyciela szkoły średniej, który ? co trzeba podkreślić ? wie z praktyki szkolnej, jakie fakty historyczne są szczególnie ważne w poznawaniu dziejów II wojny światowej. Publikacja "Polacy na frontach II wojny światowej" jest drugą w serii Biblioteczka historyczna eMPI² i podobnie jak poprzednia książka w tym cyklu ? "Powstanie Wielkopolskie 1918-1919" przygotowana została z wielką dbałością o warsztat historyczny. Dlatego każdy, kto ceni sobie lekturę w założeniu popularnonaukową, a jednocześnie w pełni fachową w warstwie źródłowej, powinien po nią sięgnąć.

Dariusz Judek
doradca metodyczny ODN w Poznaniu
nauczyciel historii i wiedzy o społeczeństwie

Zobacz również [recenzję książki na portalu histmag.org](http://recenzje.książki.na.portalu.histmag.org)